

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
3trada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Leo
Ioschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

† Regele Carol.

Arad, 10 Oct.

În momentul acesta, la orele 3 d. a., primim la redacție dela secția de presă a ministrului președinte ungar scurta depeșă: „Regele Carol a murit”.

Ca un trăznet ne lovește vestea îngrozitoare. În momentul acesta de cea mai grea cumpănă pentru România, paznicul ei înțelept, întemeietorul ei viteaz, idealul românismului întreg, adoarme pe veci și sufletele noastre sunt cuprinse de nespasă durere, de adâncă îngrijorare. Un neam întreg se îmbracă astăzi în doliu și plânge plânsul amar al durerii nefătărite.

Suntem cetățeni credincioși ai Statului Ungar. Credința noastră către gloriosul tron al Habsburgilor e proverbială. În zilele acestea grele și pline de suferinți peste 300 mii de viteji români își varsă sângele cu drag și însuflețire pentru patria noastră ungară și pentru gloriosul nostru împărat și Rege Francisc Iosif I-ul, dar totdeauna sufletele noastre au avut sinceritatea a recunoaște și a o spune pe față, că aceeași iubire o simțim față de neamul nostru românesc și inimile noastre în fiecare moment au resimțit durerile și bucuriile Românilor de pretutindeni.

Intotdeauna ne-a fost și ne este dragă România, țara părții mai mare a fraților noștri români. Durerile ei au fost durerile noastre și bucuriile ei au fost bucuriile noastre. Unde ar fi sufletul românesc, care în momentul acesta să nu se îmbrace în haina cernită a durerii la vestea pierderii îngrozitoare, de care e lovită scumpa Românie?

Ce grozav! Monarhia noastră austro-ungară, patria noastră, de care ne simțim legate inimile cu neclintită iubire și devotament, e cercată de cel mai înfricoșat război, ce s'a purtat vre-odată între oameni. Avem nădejde nebiruită în învingerea definitivă a cauzei sfinte, pentru care ne războim, dar războiul ăsta e războiul unor puteri uriașe, el poate să ne pricinuiască multe dureri și surprize și mai ales neamul românesc întreg privește cu adâncă îngrijorare în viitorul neghicit de minte omenească și în această atmosferă plină de griji și temeri, gândul tuturor Românilor, ca în umbra unei stânci nebiruite de puterile omenești, se odihnea liniștit în convingerea atât de întemeiată despre vitejia și înțelepciunea fără seamăn a regelui Carol I. Oricâte în-

doieli ar fi încercat sufletele noastre, ele se spulberau când ne gândiam, că trăiește regele Carol, el veghia asupra sorții românismului și știam că răul va fi departe de acest nefericit neam, cât timp el era păzit de înțelepciunea marelui Hohenzollern.

Acum regele Carol e mort. Noi îl deplângem cu sinceră durere și amarul nostru se potențiază prin simțul nesiguranței ce ne încearcă știindu-l mort pe El, întruparea înțelepciunii.

MAJ, SA REGELE CAROL I.

Îmbrăcăm azi ziarul în cadru negru, dar nimeni să nu spună, că jelim prin asta un domnitor străin, căci noi jelim numai pe cel mai mare Român, noi jelim pe amicul sincer al iubitului nostru împărat și rege Francisc Iosif I-ul, noi jelim pe aliatul monarhiei austro-ungare, noi jelim un mare suflet dispărut, noi jelim pilda cea mai strălucitoare a omeniei și a bărbăției.

O lume întreagă privește azi spre București și puterile Europei se întrec spre a câștiga prietinia de mare preț a Statului-Român. Aceasta e opera marelui dispărut. Mușca lui uriașe de jumătate veac rodește azi curtenirea puternicilor vecini și mândria îndreptățită a României se resimte de toate sufletele românești.

În mâinile lui Dumnezeu e viitorul. Noi, Românii din monarhia Habsburgilor, vom ră-

mânea credincioși acestei monarhii în orice împrejurări. Credința noastră nu este marfă de târguială, dar în ceasul acesta de cea mai adâncă durere pentru românismul întreg avem patriotica datorință să mărturisim, că ne simțim parte din acest românism și că nu este pentru noi indiferență mai vărtos soarta României, acest izvor sfânt al culturii noastre naționale și cine ar pângări acest simț al solidarității noastre naționale acela atentează la partea cea mai bună a sufletului nostru. Și în clipa acestei mărturisiri resimțim îndoit durerea pentru pierderea într'adevăr ireparabilă, de care este lovit neamul românesc prin moartea marelui rege al României.

Ce va aduce ceasul de mâine? Zilele grele, cari țin viitorul Europei, al lumii întregi, cum ne vor lăsa? Gânduri sinistre ne trec prin suflet și lacrimile, cari ni le varsă pe pleoape durerea pentru marele mort, sunt tot atunci vestitoarele adâncii îngrijorări pentru soarta neamului nostru bătut de nenoroc.

Nu noi vom da sfaturi bărbaților conducători al României. Ei de atâtea-ori au dat dovada înțelepciunii și înaltului lor patriotism. Avem încredere în noul rege al României. El a avut în unchiul său pe cel mai iscusit docent și nu va părăsi cărarea înțelepciunii care i s'a indicat. Dar în ceasul acesta al durerii mărturisim Țării-Românești și tuturor acelor, cari țin să cunoască fondul adevărat al sufletului nostru, că ne stăpânește simțul solidarității naționale românești și am fi nefericiți, dacă interesele de viață ale Statului-Român ar trebui salvate aducându-se vre-o știrbire acestei solidarității. Interesele de viață ale tuturor Românilor nu pot fi servite decât prin toți Români și în momentele de față jertfirea unei părți este jertfirea întregului. Fericiți vom fi, când duhul marelui dispărut va pluti deasupra neamului întreg românesc și când în grozava conflagrațiune, ce a incendiat lumea, Românii de pretutindeni vor putea să-și împlinească datorințele lor de buni patrioți știindu-se solidari cu toți frații lor de sânge și limbă.

Tu, Rege Mare și Viteaz, veghează din înălțimi asupra poporului Tău și roagă pe Dumnezeu să ne trimită tuturor din razele înțelepciunii Tale, ca să aflăm calea mântuirii. Binecuvântată să fie memoria Ta în veci și preamărit numele Tău deapururi!

Date biografice.

Dăm mai la vale datele biografice ale regelui Carol:

Carol I, dela 10 Maiu 1866 principe, dela 14 Martie 1881 rege al României, n. 8 Aprilie 1839, al doilea fiu al principelui Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, intră la 1857 în armata prusiană, e în 1859 sublocotenent în regimentul de artilerie al gardei, călătorește în Franța, Anglia, Spania și Africa septentr., urmează apoi cursurile istorice la universitatea Bonn și înaintează la 1863 locot. în reg. 2 al dragonilor de gardă. În toamna 1863 e oaspele împăratului Napoleon III la Compiègne. În 1864 ia parte la războiul contra Danezilor în Schleswig-Holstein, fiind în relații intime cu Principele de Coroană al Prusiei (mai pe urmă împăratul Friedrich III). La reîntoarcerea din Schleswig e numit căpitan de cavalerie. După detronarea lui Cuza Vodă (11 Februarie 1866) și după refuzul contelui Filip de Flandra de a veni în România, un plebiscit efectuat în zilele 2—8 Aprilie 1866, alege cu 685.000 voturi contra a 224 pe Principele Carol Domn al României. La 10 Maiu 1866 tânărul Domnitor, de abia în vârstă de 27 ani, susținut și de asentimentul lui Napoleon III și al lui Bismarck, sosește în București și depune în adunarea constituantă, prezidată de Manolache Kostaki, jurământul de a domni ca Domn constituțional, iar noua constituțiune e promulgată la 1 Iulie al aceluiaș an. Primul minister format de Principele Carol I e un minister de coaliție (Lascar Catargi și Mavrogeni, alături de C. A. Rosetti și I. Brătianu, împreună cu Dim. A. Sturdza), dar nu durează decât 2 luni, și de aci încolo în timp de 5 ani se schimbă 10 cabinete și se fac vre-o 30 modificări ministeriale parțiale, până când dela 1871 înainte, dela un al doilea cabinet L. Catargi, încep ministerele mai durabile. Desele schimbări de ministere în acel 5 ani dintăiu dovedesc nedepinderea firească a partidelor de atunci cu formele constituționale; dar adevărata greutate a domniei lui Carol I, în prima ei decadă, e dar lipsa de simțământ dinastic la mulți din oamenii politici, mai ales în partidul liberal, și nesiguranta armatei, sdruncinată în spiritul ei de disciplină prin participarea activă la răsturnarea lui Cuza Vodă. Măiestria politică, prin care Principele Carol a învins aceste greutăți și a isbutit să facă din România o țară monarhică și dinastică în convingerea tuturor oamenilor ei politici, este una din cele mai remarcabile apariții în istoria contimporană și a înălțat la cel mai mare grad prestigiul acestui Domnitor nu numai în țara, care l'a ales și care îl știe identificat cu destinele ei, ci și în Europa întreagă. Astfel peripețiile, prin cari a trecut Carol I până a ajuns la acest rezultat extraordinar, sunt de interes istoric general.

Prima inițiativă a noului Domnitor a fost deșteptarea activității economice prin crearea unei întinse rețele de drumuri de fier. Concesiunea liniei dela Ițcani până la Vârciorova e dată lui Strousberg. Din nenorocire acest îndrăzneț întreprinzător, în urma perturbării financiare cauzate de războiul franco-german dela 1870, face faliment. Penibila descurcare a statului român cu capitaliștii prusieni, cari posedau actiile întreprinderii, se înveninează în camera din București prin simpatiile multor deputați, mai ales din partidul liberal, pentru nefericita Franța și ațersivarea lor în contra propunerilor dela Berlin, care se resfrânge și în contra Principelui Carol. Acesta își simte situația sdruncinată și printr'o scrisoare publicată în „Allgemeine Zeitung” (27 Ianuarie 1871) își pregătește abdicarea. Când în seara de 10 Martie 1871, la un banquet dat de colonia germană din București pentru ziua nașterii gloriosului împărat Wilhelm I, consulul general al Prusiei, de Radowitz, este insultat de o ceată de oameni de pe stradă cu toleranța poliției (sub ministerul Ioan Ghica), Principele Carol convoacă pe foștii locotenenți domnești L. Catargi și general Goleșcu pentru a le remite actul de abdicare. Dar rezistența lui L. Catargi și insistența câtorva reprezentanți ai puterilor străine îl înduplecă să continue sarcina domniei. Se formează la 11 Martie 1871 cabinetul conservator L. Catargi, care în timp de 5 ani restabilește în parte ordinea, întemeiază finanțele (ministrul Mavrogeni) și dă o soluție prealabilă chestiei Strousberg. (Rescumpărarea definitivă a căilor ferate pe seama statului se face în 1880 sub ministerul I. Brătianu). Rămânând cabinetul L. Catargi în minoritate la alegerile din Martie 1876, Principele Carol, preocupat de apropiata izbucnire a războiului rusoturcesc și condus de marele său tact politic, chiamă partidul liberal la guvern și încredințează la

24 Iulie 1876 prezidenția ministerului lui I. Brătianu, care o păstrează până la Martie 1888. În Octombrie 1876 Brătianu se duce la Livadia în Rusia, pentru a se înțelege cu împăratul Alexandru II și cu cancelarul Gorciacov. La 4 Aprilie 1877 se încheie între România și Rusia convenția pentru trecerea armatelor rusești prin România și garantarea teritorului român. Iar după declararea războiului din partea Rușilor în contra Turciei, (12 Aprilie 1877), Principele Carol face să se declare în parlamentul român independența României, și o acceptă solemn la 10 Maiu 1877, instituind în aceeași zi ordinul „Steaua României” ca semn extern al deplinei suveranități. Hotărât a provoca recunoașterea independenței cu armele în mână, Principele stăruie din toate puterile întru cooperarea activă a armatei române alături de cea rusească în contra Turciei, cu toată părerea contrară a tatălui său, a lui Moltke, și a multor politici români. El vedea în asemenea războiu adevărata renaștere a României, și totdeauna singurul mijloc de regenerare a armatei. Diplomația rusească se împotriva, dar după a doua înfrângere a armatei rusești la Plevna, Marele duce Nicolae prin depeșa dela 19 Iulie cere însuși ajutorul român. Conducând în persoană armata sa (35.000 oameni cu 108 tunuri), Principele sosește la 21 Aug. 1877 la Poradim lângă Plevna, fiind numit comandantul superior al armatei ruso-române dinaintea Plevnei. Sub conducerea sa trupele române iau cu asalt la 30 August prima redută Grivița, fac apoi numeroase lucrări de întărituri spre blocarea Plevnei și contribuiesc la căderea ei și la prinderea lui Osman Pașa în ziua de 29 Nov., pe când alte detașamente române ocupă la 9 Noembrie Rahova și mai târziu, la 12 Ianuarie 1878 Smârdanul lângă Vidin. În acest războiu statornică îngrijire a Principelui Carol pentru întărirea și înzestrarea armatei sale este încoronată de un succes strălucit. Însă tratatul preliminar de pace se încheie la San-Stefano (19 Februarie), fără participarea României, și tratatul definitiv dela Berlin (1/13 Iulie 1878) îi impune pentru recunoașterea independenței modificarea art. 7 din

constituție și retrocedarea celor trei districte din Basarabia în schimbul Dobrogei. După primirea acestor grele condiții, Principele Carol este proclamat la 14 Martie 1881 rege al României, și în același an recunoscut de puteri. Intrat astfel cu noul său regat în concertul european ca un factor de însemnătate, Principele Carol orientează politica țării spre tripla alianță prin o înțelegere între I. Brătianu și Principele Bismarck la Gastein și menține drepturile României în chestia Dunării prin P. Carp, ministru la Viena (1883—84).

Ne mai putând spera să aibă copii din căsătoria sa cu Elisabeta de Wied (săvârșită la 3/15 Noembrie 1869), după moartea unicei fiice Maria († 28 Martie 1874), succesiunea la tron o regulează în favoarea nepotului său de frate, Principelui Ferdinand, care se însoară (29 Decembrie 1892) cu Princesa Maria de Saxa-Coburg și Gotha, nepoată de fiu a reginei Angliei.

Rege constituțional, distins prin cea mai scrupuloasă îndeplinire a datorilor, Carol este foarte rezervat în privința administrației, care rămâne în sarcina și pe răspunderea diferiților săi miniștri, păstrează însă constant direcția politicii externe, îngrijirea pentru apărarea țării (fortificațiile în jurul Bucureștilor și la Siret după sistemul Brialmont) și pentru dezvoltarea ei economică (mărețul pod de peste Dunăre la Cernavoda, portul Constanța, navigația maritimă). În privința culturii intelectuale e un protector activ al Academiei Române, ale cărei ședințe le prezidează uneori, precum prezidează adese sesiunile anuale ale Societății Geografice; după inițiativa și cu cheltuiala lui, Academia publică marile dicționare etimologice al limbii române, iar în folosul studenților universitari regele Carol a dăruit, cu ocazia aniversării de 25 ani ai domniei Sale, edificiul, biblioteca și un capital de întreținere pentru frumoasa „Fundatiune universitară Carol I”. Cu aceste însușiri și după o astfel de activitate, Carol I a ajuns de mult să aibă în România o autoritate nemărginită, și să fie considerat și în străinătate ca unul din monarhii cei mai cuminte.

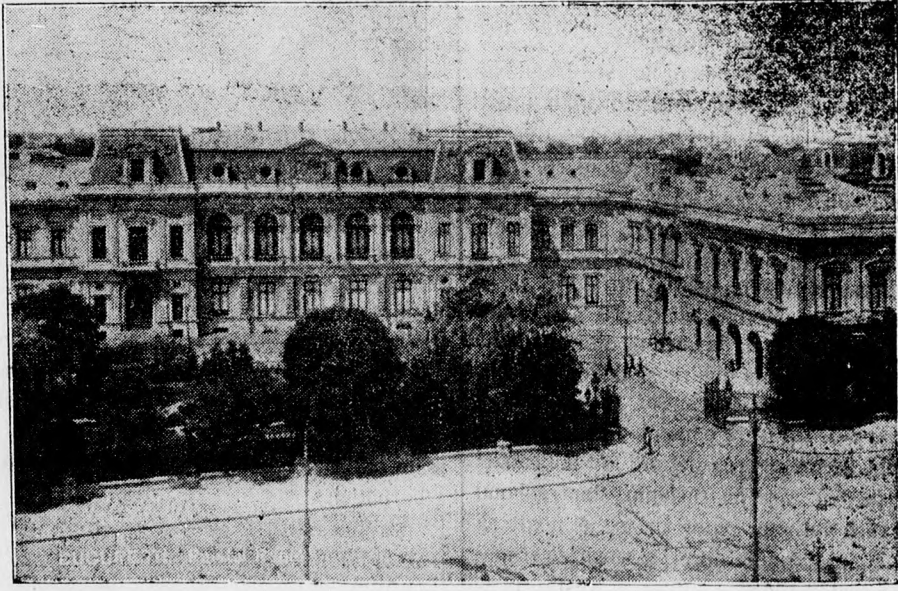
(„Encicl. Rom.”)

Regele Carol și Români din Ungaria.

Ca descendent din familie domnitoare germană, regele Carol era prin sentimentele sale înclinat spre o politică de apropiere față de blocul german.

Dar și alte rezoane îl îndemneau pe regele României ca să se apropie de Germani. Pur-

loarea de care dispunea tripla-alianță, încheiată de cancelarul Bismarck, în concertul statelor europene, toate acestea au îndemnat pe regele Carol, ca să apropie România de germanism și prin aceasta să asigure existența tânărului stat român.

PALATUL REGAL DIN BUCUREȘTI.

tarea nerecunoșcătoare a Rusiei, care drept recompensă pentru serviciul ce îl făcuse România în războiul din 1877, îi răpise acesteia Basarabia, — prestigiul la care se ridicase Germania după războiul cu Franța, puterea pe care și-o câștigase aceasta și în urmă va-

Tot ce-l turbura pe regele Carol în conștiința sa patriotice era politica guvernelor maghiare, pe care acestea o practicau cu o consecvență și cu o pornire tot mai întărită față de Români din Transilvania și Ungaria.

Acestei m...
mân să-i dea...
urcarea sa p...
unite.

Când prin...
tul Carol, ca...
expansiune și...
cu Ungaria se...
Domnitorul r...
scrisoare trin...
amicția Rom...
devărată nu...
vor schimba...
silvăneni și a...
titlu Români...
le-au avut su...

Aceste cu...
risire de cred...
convingerea...
perilului aust...
necesară, pri...
tea validă de...
chemarea de...
împotriva inv...

Acest pro...
rol era singu...
țiunea româ...
el garanța b...
aveau să se...
cul german s...
alianță.

La acest...
timpul lungi...
că cândva a...
a făcut'o înd...
care regele...
de constituț...
cendență față...
fost efluxul v...
hovari, cari...
tate de minis...
ca ministru a...
parlamentul...
cările Româ...
(P. Carp) sar...
guri) să se f...
nora din ace...
(Alexandru I...
Simpatia...
din Transilv...
dierite rând...
agreat și car...
în slujba Lui...
două persoan...
în mod deose...
primul sfetn...
Culcer, amb...
tăi, unul din...
București, e...
din Bucerde...
ceritorul Sil...
fost director...
rești, origina...
trict al Cra...
prin anul 18...

Spre orle...
lativ la abon...
reze, la ach...
pentru a înl...
BIJA, din Bu...
prezentantul...
pentru întrea...
pentru...

Acestei nedumeriri ținu Domnitorul român să-i dea expresiune deja la 2 ani după urcarea sa pe tronul principatelor române unite.

Când principele Bismarck sfătuia pe prințul Carol, ca să se ferească de-o politică de expansiune și îi scria, că „relațiunile amicale cu Ungaria se vor desvolta atunci dela sine”, Domnitorul român îi răspunse aceluia într-o scrisoare trimisă în Decembrie 1868, că *amicizia României cu Ungaria va deveni adevărată numai atunci, când Maghiarii își vor schimba politica lor față cu Românii transilvăneni și adică „dacă Maghiarii vor restitui Românilor drepturile politice, pe cari ei le-au avut sub Austria”.*

Aceste cuvinte fixau o adevărată mărturisire de credință a regelui Carol. El avea convingerea, că singură **federalizarea** imperiului austro-ungar va da acestuia țărnia necesară, prin care acest imperiu își va putea valida cu succes, alături de România, chemarea de a fi pavăza neamurilor din apus împotriva invaziunii slavismului.

Acest program de credințe al regelui Carol era singurul chemat ca să deslege chestiunea românească și în realizarea lui vedea el garanța bunelor și trainicele relații, cari aveau să se stabilească între Români și blocul german sau între România și triplă alianță.

La acest program a ținut regele Carol în timpul lungii sale domnii cu sfințenie; iar dacă cândva a decorat pe un Jeszensky, aceasta a făcut-o îndemnat numai de respectul, pe care regele Carol l'a avut întotdeauna față de constituționalismul român și din condescendență față de sfințeniei săi. Gestul său a fost efluxul vorbirilor dlor *P. Carp* și *Al. Lahovari*, cari în anul 1893, cel dintâi în calitate de ministru al domeniilor, cel din urmă ca ministru al afacerilor străine, declarau în parlamentul României, că *nu toate revendicările Românilor din Ungaria sunt legitime* (P. Carp) sau că *„pacea (între Români și Unguri) să se facă pe baza recunoașterii a unora din acele cereri, cari s'ar găsi legitime*” (Alexandru Lahovari).

Simpatia regelui Carol față de Românii din Transilvania și Ungaria s'a remarcat în diferite rânduri. Dintre cei mulți, pe cari i-a agreeat și cari cu dragoste deosebită s'au pus în slujba Lui și a Țării, remarcăm în deosebi două persoane, pe cari vremile de azi le scot în mod deosebit la suprafață: *Titu Maiorescu*, primul sfetnic al Majestății Sale și generalul *Culcer*, ambii originari din Ungaria. Cel dintâi, unul din făptuitorii hotărâtorii ai păcii dela București, e fiul lui Ioan Maiorescu, originar din Bucurdea de lângă Blaj, cel din urmă, cuceritorul Silistrei, e fiul medicului *Culcer*, fost director al serviciului sanitar din București, originar din comuna Stărt din fostul district al Crasnei și care trecuse în România prin anul 1834.

(„Gr. Tr.”)

AVIZ.

Spre orientarea publicului din România, relativ la abonamentele cu cari vor să ne onoreze, la achitarea lor etc., facem cunoscut, că, pentru a înlesni raporturile, d. Ing. GR. DABUJA, din București, str. Rumeoară 23, este reprezentantul nostru administrativ, dispunând pentru întreaga țară de o organizație excelentă pentru care și asumă toată răspunderea.

DIRECTIUNEA.

Personalitatea regelui Carol.

Arad, 10 Oct.

Regele Carol al României a fost unul din capetele încoronate înzestrate cu extraordinare însușiri de conducător. Din statura dreaptă, gravă, din fruntea înaltă, din privirile hotărâte, din întreaga expresivitate a chipului Său se vădesc acele extraordinare însușiri: minte pătrunzătoare, constantă, corectitudine de cari a dat dovadă în toată activitatea Sa. Domn europeanizat pus în fruntea unei țări abia înfrupte, sovăielnice pe drumurile viitorului.

Amintim aci unele din binefacerile revărsate asupra statului român în urma activității Sale suverane.

Nimeni nu poate contesta că regele Carol a consolidat, a dat stabilitate tronului României, desăvârșind prin aceasta unitatea sulească a țării și ridicându-i prestigiul în fața străinătății.

A regulat politica externă a României, aproape este numai creația sa și a fost cel mai constant și mai neobosit îndrumător al ei. Cu

MAJ. SA REGINA ELISABETA.

țările vecine a încheiat raporturile cele mai trainice, cele mai favorabile statului român, când nu s'a putut prin diplomatie, a prins sabia. Insuș fiind prin excelență soldat. Prin spornica Sa activitate politică România a devenit un factor de putere în relațiile internaționale. A știut să cheme în fruntea țării pe guvernatele cari puteau să satisfacă mai complet necesitățile cele mai urgente, deci guvernele cele mai reprezentative.

Totdeauna activitatea Sa a fost săvârșită în adevăratele interese ale României. A veghiat necontenit la înflorirea economică a ei. Tocmai prin socotita Sa politică externă gospodăria țării s'a consolidat foarte mult, viața economică a luat un avânt extraordinar.

Fapte cari vădesc pe marele suveran, pe politicianul cel mai mare pe care l'a avut România.

Dar regele Carol a fost și un inițiator al drumurilor de cultură. În toată România s'a pornit o operă de restaurare, de reconstruire a vechilor monumente de artă, îndeosebi a arhitecturii bisericesti.

A avut inițiative norocoase și în știința românească. În multe rânduri la deschiderea sesiunilor Academiei române, al cărei președinte de onoare este împreună cu Majestatea Sa regina Elisabeta, a urgit prin discursuri strălucitoare isprăvirea aceluia dictionar al limbii române a cărui necesitate e adânc simțită, având cuvinte de admirație emoționantă față de bogăția și frumusețea acestei limbi.

Iată în câteva trăsături vagi cari sunt caracteristicele portretului regelui Carol cel Înțelept și Viteaz.

Nu se poate presupune că o astfel de personalitate, identificată atât de perfect cu necesitățile statului român, și care până în această adâncă vârstă omenească și-a păstrat viguroa-

să elasticitatea spiritului, să se fi împotrivit aspirațiilor firești ale neamului românesc. La serbarea jubileului Universității din Iași de acum 3 ani, a profetii vremuri mari, la cari va trebui să-și dea contribuția de sânge și țara și a făcut acea cuceritoare asemănare între steagul ostășesc și mintea sănătoasă, trează.... Deci nu se poate presupune că n'a înțeles spiritul vremii. Războiul balcanic a izbucnit și România și-a dat o contribuție. Un alt războiu a izbucnit, mare și fioros și regele Carol poate ar fi fost gata a doua oară să plece la drum. Dar în momente așa de răspunzătoare pentru țară, bătrânul rege zăbovia. Cântăria toți factorii de greutate ai României, și când toți cădeau de acord părea că totuși marele rege n'avea destulă încredere. Dintre toți Românii României El a fost ultimul care a decis războiul acum 2 ani. Dar odată decis a plecat, cu energia, siguranța și impetuoșitatea omului mare care știe ce vrea și ce face și care contează la învingere sigură. În fața evenimentelor de azi să nu fi avut o analogie?...

Fondul

»Căpitan Amos Pop.«

Fapta laudabilă a soldaților români bănățeni. — O româncă bravă.

Arad, 10 Oct.

Cetitorii ziarului nostru desigur își reamintesc încă primirea entuziastă în gara Aradului a unui batalion de marș din falnicul regiment grănițeresc nr. 43 a neuitatului general român Traian Doda din Caransebeș, în trecere spre câmpul de luptă, în ziua de 31 Aug. n. a. c. — Entuziasmul acelor momente a avut un ecou puternic — dovadă sunt scrisorile pe cari le-am primit dela soldații noștri, — în inima tuturor voinicilor noștri aflători sub arme în diferite puncte ale monarhiei.

Cu acel prilej — dupăcum am amintit la vremea sa — d. căpitan Amos Pop, comandantul batalionului, a predat dsoarei Elena Bălan, dentistă română în Arad, — care, se știe, dăruise numelui batalion un admirabil drapel național, — suma de 100 coroane, însoțind-o de următoarea vorbire, scurtă dar emoționantă:

— Stimate domnișoară! Aci Vă predau 100 coroane colectate cu creșterul dela feciorii români ai acestui batalion cu scopul de a înflința un fond din care după încheierea păcel să se dea ajutoare copiilor celor căzuți din acest marș-regiment. Soldații m'au rugat să primesc ca acest fond, la care ei vor mai contribui și de pe câmpul de războiu, să poarte numele meu, dar eu i-am rugat să renunțe la aceasta. Cu toate acestea ei persistă și acum pe lângă rugarea lor. Dv., stimate dsoară, veți face după cum veți crede mai bine”.

Dsoara E. Bălan, autorizată fiind din partea dlui căpitan Amos Pop „să facă cum crede dsa c'ar fi mai bine”, dar mai ales fiind seamă de rugăminte bravilor viteji ai aceluia marș-regiment, cerând permisiunea dlui primar al orașului imediat a deschis o colectă pentru mărirea fondului care din acea zi poartă numirea de „Fondul căpitan Amos Pop”.

De curând dsoara E. Bălan a depus la banca „Victoria” din Arad suma de 200 coroane.

La colecta dsale au binevoit să contribuie până acum următoarele persoane:

Octavia Ciuhandu 10 cor.; Iuliu Morgenstern, dentist, 10 cor.; Elena Bălan, dentistă, 7 cor.; Viora Savu, 5 cor.; dr. Ștefan Tămășdan, medic-dentist, dr. Romul Veliciu, avocat, 5 cor.; dr. Cornel Iancu, avocat, 5 cor.; Drogheria „Centrală” Vas és Tsa, 5 cor.; Tiberiu Tolveth, 5 cor.; dna Iuliu Morgenstern 4 cor.; Sofia Ittu, 3 cor.; Minerva Rozvan 3 cor.; Indescifrabil, 3 cor.; Dr. Sever Miclea, avocat, 2 cor.; Gheorghe Iancovici, comerciant, 2 cor.; frații Botiș, 2 cor.; Ludovic Morgenstern, 2 cor.; Teresia Kulin, of. de poștă, 2 cor.; Székely, dentist, 2 cor.; N. N., medic militar, 2 cor.; G. S., 2 cor.; Iosif Kun, bifutier, 2 cor.; Ion Costa, dr. Laurentiu Luca, protopop, Gheorghe Ferdinand, soldat voluntar, Ig. Perlmutter, sticlari, Antoniu Paplitzky, comerciant, văd. L. Boros, N. N. Erdős, N. N., N. N., Alexandru Székely, cofetari, Lengyel, câte 1 cor. — În total: cor. 100.— Căpitan Amos Pop cor. 100.—

În total: cor. 200.—

Nu găsim cuvintele potrivite prin cari să arătăm fapta emoționantă a vrednicilor noștri viteji bănăteni precum și stima și iubirea lor față de distinsul căpitan român, d. Amos Pop.

Nu mai puțin de relevant e frumoasa dovadă a sentimentului național a dsoarei Elena Bălan.

In scrisoarea dsale prin care dsoara E. Bălan ne comunică contribuțiile la colecta dsale de mai sus, ne roagă să anunțăm în coloanele ziarului nostru rugarea dsale către toate inimile nobile românești cari vor să contribuie cu obolul lor la svântarea lacrimilor și la alinarea durerii orfanilor vitejilor noștri, ca eventualele dăruiri să le trimiță la adresa: Elena Bălan, dentistă, Arad, str. Weitzer János Nr. 13.

C. Pereanu.

Statistică.

Reproducem acest fragment din un prim articol al „Gazetei Transilvaniei”:

Allăm că un preot dintr'o comună mai îndepărtată s'a apucat să facă un lucru foarte cuminte.

Pe o coală de hârtie el și-a însemnat, îndemnat de o anumită șoaptă sultetească, pe toți Românii din comuna lui cari au plecat în războiu. Și tot cu aceeaș sârguință și liniște și îndemn de răspundere a însemnat conștiințosul părinte pe toți cei răniți dintre cei duși, pe cei cari s'au întors bolnavi, pe cei morți s'au dispăruți și pe cei cari după informațiile lui au ajuns prizonieri. Iar dacă nu e sigur de veracitatea anumitor date vine la oraș unde-și acvirează listele răniților și morților, ori face tot posibilul, necrutând nici o osteneală ori jertfă, ca să-și adune materialul necesar pentru modesta lui statistică. Iar când nu găsește nici decum datul care-i trebuie, face un semn lângă numele credinciosului plecat la războiu și așteaptă ca timpul — poate sfârșitul războiului — să-i aducă datul care-i lipsește.

Ceea ce face chstuitul părinte e un act, repetăm, din cele mai cuminti și în acelaș timp el dă o pildă, pe care trebuie s'o urmeze toți vrednicii păstori ai satelor noastre.

Pe lângă mulțumirea sultetească ce trebuie s'o aibă un preot care în chipul acesta are putința să știe de rostul turmei sale, el face și un act românesc și social de cea mai mare valoare....

Creдем că-și dă ori cine seamă de valoarea mare, pe care o va avea în timpul cel mai apropiat o astfel de statistică.

Ea va forma evanghelia din care vom scoate cu timpul tot materialul de energie și tot capitalul de forțe, pe cari ne vom întemeia anumite drepturi și cari vor reoglinde în acelaș timp neseatul spirit de jertfă al poporului nostru și simțul de datorie al acestuia. Stăruim pentru aceste statistici, pentru că ele singure pot să ne dea în toată adevărătatea, realitatea faptelor....

(După cum vestisem la timp, consistorul arhidiecezan din Sibiu, a luat, în ședințele sale din Septemvrie, o hotărâre pozitivă în această chestie. Red. Rom.)

Războiul.

Ziarele din Rusia mintesc.

Budapesta. — Oficial. — Știrile date de ziarul „Den” din Petersburg, referitoare la actele de trădare ale unor generali din armata austro-ungară, ca și asupra omorării generalului Auffenberg tot pentru trădare sunt minciună sfruntată.

Generalul Auffenberg s'a distins ca un erou de seamă.

Bombe asupra Budapestei?

Budapesta. — Știrea unui ziar din București spunând că două aeroplane rusești au apărut deasupra orașului Budapesta și au aruncat 11 bombe în oraș este o năsoocire ridicolă. (A. T. U.)

Olanda și Franța.

„Le Temps” din Paris atacă cu violență Olanda și declară, că cu ocaziunea încheierii

păcii Franța va face deosebire între Olanda și Belgia. El îi face Olandei muștrare, pentru că a răsturnat notiunea neutralității dându-le proviziuni trupelor germane din Liege și Namur și susține că orașul Rotterdam și acum e un fort german. Aceste afirmațiuni sunt absolut false, dar Franța amenință și Italia.

In jurul neutralității Spaniei.

Se anunță din Roma:

Comentând interviul acordat de ambasada spaniolă la Paris unui ziarist francez, conținând declarația că guvernul spaniol e hotărât să mențină neutralitatea „Gazzette del Popolo” serie următoarele:

Schimbarea ambasadorului spaniol la Paris, în locul căruia a fost trimis un ofițer superior din armata spaniolă, întărise svonul ce se răspândise asupra unei intrări în acțiune din partea Spaniei. Pe lângă aceasta, trebuie să reamintim ultimele manifestări ale opiniei publice spaniole în favoarea Angliei și cunoscuta simpatie a lui Alfons al XIII pentru Franța și Marea Britanie.

Precum se știe, Regina este de origină engleză, iar Regele Alfons, care o iubește foarte mult, face des și lungi vizite în Anglia și Franța. Regele Alfons a arătat în mai multe rânduri că plănuiește un vast program de politica externă, gândindu-se să readucă țara sa, cel puțin în parte, la strălucirea timpurilor trecute când celebrul său predecesor Carol V putea spune că în Regatul său nu mai apune soarele niciodată.

Dar trecând dela aceste plăzmuiri la realitate, trebuie să recunoaștem că nimic nu ne face să presupunem că Spania ar urmări să recurgă la soarta armelor, și mai este oportun a se releva că guvernul din Madrid a făcut ca și cel italian, declarațiunea oficială de strictă neutralitate. (A. T. I.)

Essad pașa și situația în Albania.

Roma. — Ziarul „Popolo Romano”, afirmă, că nu se cunosc intențiunile lui Essad pașa, dar după cum se poate observa acțiunea sa va aduce modificări importante în situațiunea interioară a Albaniei precum și privitor la proclamarea unui nou suveran musulman de către senatul provizoriu în persoana unui prinț otoman. (A. T. U.)

Ziarele italiene și situația.

Roma. — Ziarul „Popolo Romano” crede, că dacă Anvers-ul va cădea în mâinile Germanilor, aceștia Anvers-ul va putea trimite o mare parte din trupe contra generalului Joffre.

Acelaș ziar crede, că o luptă decisivă se va da la Cracovia. Tot de părerea aceasta este și ziarul „Corriere d'Italia”. — (A. T. I.)

CONCEDIERI IN ROMANIA.

București. 6 Oct. — Ministerul de război a luat dispozițiunea, ca toți ofițerul de rezervă, rezerviștii și complectasi, cari au făcut 30 zile de concentrare să fie trimiși la vatră.

Această dispoziție este luată în vederea faptului, că la o eventuală chemare, toți oștenii, ofițerul și soldații, vor răspunde în grabă, aducându-și încălțămintele, mic echipamentul, flanele și cojoc. („Ziua”)

Turcia și Anglia.

Roma. — Ziarul „Messaggero” află din Londra știrea, că ambasada otomană de acolo ar fi declarat guvernului britanic că în Turcia nu domnește nici un sentiment de ostilitate față de Anglia; că situația din Turcia rămâne neschimbată, și că tot lasă să se creadă că Turcia va păstra și în urmă stricta neutralitate. Corespondentul adaogă că aceste declarațiuni ar fi inspirat încrederea în cercurile oficiale din Londra.

Ziarele din localitate cred că peste câteva zile Turcia va deschide Dardanelele. (A. T. I.)

PE FRONTUL DE LUPTĂ.

Corespondentul ziarului „Neue Freie Presse”, Roda Roda, părăsind cartierul presei, a făcut un marș de două zile până să ajungă la frontul armatei luptătoare. Insoțitorul său era scriitorul danez Henry Hellsen. În decursul excursiunii pe frontul de luptă a cules un bogat mă-nunchlu de observații pe cari le cuprinde într'o corespondență.

Intăiele trupe pe cari le-a întâlnit erau trupe românești: „honvezime ungară înrolată la a doua chemare sub arme”, îmbrăcată în port țărănesc și purtând la braț beteala roșu-galben-vântată. Românii noștri erau bărboși și trăgeau repede din lulele scurte. Erau tăcuți și hotărâți pe timpul asta de toamnă aspră. Comandantul lor era un notar pe cal, îmbrăcat în cojoc. „Nu știu ce ordin au, scrie corespondentul, însă ei îl vor îndeplini. Este o caracteristică a războiului, că bărbații în vârstă au sprinteneală în mișcări și se luptă cu elasticitatea tinerilor”.

Intr'un sat „țărani au atârnat la grânării și la porțile caselor icoane cu sfinți greco-orientali, ca să câștige grația cazacilor”.

Regele Belgiei rănit.

Haga. — Regele Belgiei, Albert, fiind rănit mai ușor a fugit din Antwerpenul asediat de armatele germane, la Selzaete. (Selzaete e o localitate în Flandria de est, dela Gent spre miazănoapte, în imediata apropiere de granița olandeză).

Știri franceze.

Paris. — Cartierul principal francez anunță cu datul de 5 Octomvrie: Nimic mai nou, situația generală e favorabilă.

Iar cu datul de 6 Octomvrie: La aripa dreaptă am respins mai multe atacuri foarte impetuoase ale dușmanului, am luat ofensiva. În alte puncte iarăș trupele noastre și-au apărut pozițiile. În centru până la Argonnes nu e nici o schimbare. La Argonnes dușmanul ne-a atacat foarte violent. La Woevre am avansat puțin. La aripa dreaptă, în Vogezii lorenieni nu e nimic nou.

Presa engleză despre luptele din jurul Parisului.

Roma. — După cum se anunță din Londra, ziarul englez „Times” scrie despre luptele din jurul Parisului: Lupta de 24 de zile de lângă Aisne dovedește că armata germană nu poate fi obosită, ci cu o energie inepulzabilă merge înainte. După „Daily Mail” luptele nu le mai dau oamenii, ci mașineriile. Lupta aceasta se poate numi lupta mașineriilor.

Planul exregelui Manuel.

Ziarul vienez „Die Zeit” e informat din Berlin, că aderentii exregelui Manuel doresc să pornească o mișcare cu ajutor bănesc englez, cu scopul ca Portugalia să se alătore la Franța și Anglia. Exregele Manuel dorește să ducă armatele portugheze pe câmpul de războiu francez ca apoi încoronat cu aureola victoriei să se poată întoarce ca rege în Portugalia. Portugalia ar căpăta ca recompensă pentru ajutorul ce l'ar da, o parte din coloniile germane.

Ministrul de războiu italian a dimisionat.

Roma. — De vre-o câteva zile presa italiană polemizează asupra chestiilor administrative ale ministerului de războiu. Agenția Stefan anunță oficios că ministrul de războiu, Grandi și-a dat dimisia.

Rușii se retrag dela Przemysl.

Budapesta. — (Oficial). Inaintarea noastră i-a constrâns pe Ruși, ca să înceteze cu încordările lor ce le fac zadarnic împotriva Przemyslului și cari și-au atins culmea în noaptea de 8 Octomvrie, când le-a pricinuit jertfe îngrozitoare. Eri (Joi) după amezai a slăbit focul artileriei îndreptat împotriva cetății și dușmanul a început să-și retragă o parte a forțelor sale.

La Lancut dușmanul în număr mare s'a ciocnit cu coloanele noastre ce înaintau. Lupta continuă. Dela Rosswado l'am alungat pe dușman. (Biroul de presă al primului ministru.)

Englezii împledacă predarea Antwerpenului. Essen an der Ruhr. — „Remisch Westfälische Zeitung” anunță din Rotterdam în ediție specială:

Azi au fost aruncate în aer în portul Antwerpen, la îndemn engez, 32 vapoare comerciale germane, mai multe vapoare mari maritime și peste 20 de vapoare de pe râul Raina din motivul că Olanda n'a permis ca aceste vapoare să fie duse cu garnizoana cetății în

Anglia. Se p...
pen face pro...
Albert a voit...
începe bombl...
l'au împiede...
ministru).

Rușii infr...

Dej. — I...
pierdute de c...
mai multe lo...
Dobăca și B...
trupă de 300...
betopol din c...
aduse la cur...
lui Bethlen E...
pentru alung...

Rușii se c...
observând, c...
nată, au înc...
ceasta comu...
amenințat tr...
și au luat-o...
tată fără mo...
tr'o publica...
Rușii s'au re...

Sigetul-M...
zate în pozi...
tacul armate...
acum la Bor...
Oficiile ac...
probabil încă...

Tarul la com...

Noul ca...
Ziare fran...
Brest-Litows...
grad cu datu...
următorul co...

— La 4 C...
de operație...
matelor sale...
la Bresk-Lit...
nistrul de ră...
lajevici a lua...

Sighet. — I...

s'au retras în...
sesul Vișului...
parte înaintând...
cieciu, iar restu...
teva zile alung...
meroase. Ieri...
pierderi până...
roase rusești se...
și din partea...
frânge complec...

Al noștri at...
din șesul Viș...
de impresurare...
retragero s'au...
Năsăud, unde...
sosită până ac...
a noastre suffi...
teritorul țării.

Forțele ruse...
tările de până...
mată, care a în...
câlle cunoscut...

În Sighet a...
Clădirile n'au...
tează jefuirile...
din această reg...

FLOTA FR...

Raguza. —
în marea Ae...
cuiorii Rag...
Mai pe urmă...
Raguzei în z...
Francisc Iosi...
fost inarborat...
narului și lo...
serviciul divi...
din flota fran...
la Bellavista...
runcându-și...
cox. Văzând...
cărboni, ci co...
singur om, va...

Anglia. Se pare, că garnizoana din Antwerpen face pregătiri să fugă în Anglia. Regele Albert a voit să cedeze cetatea înainte de a se începe bombardarea orașului, dar Englezii l'au împiedecat. (Biroul de presă al primului ministru).

Rușii infranți în comit. Bistrița-Năsăud.

Dei. — Flancul stâng al trupelor rusești pierdute de către armata principală, a apărut în mai multe locuri în largul comitatelor Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud. La 5 Octomvrie o trupă de 300 de cazaci s'ndruma spre Elisabetopol din direcția Prislopolului. Primpretorele aduse la cunoștința comisariatului regesc, contele Bethlen Balázs, c'a ordonat 30 de jandarmi pentru alungarea acestora.

Rușii se retraseră pe muntele Rotunda, dar observând, că au de-a face cu o forță ne-nsemnată, au început ofensiva, incendiind într-aceasta comuna Batiza. Au sosit apoi în ținutul amenințat trupele noastre, din fața cărora Rușii au luat-o la sănătoasa. Populația înspăimântată fără motive grave, a fost mulcomită printr-o publicațiune a comisariatului guvernial.

Rușii s'au retras dela Băicoiu spre Borleasa. Sighetul-Marmației. — Trupele rusești așezate în poziții întărite la Băicoiu și la Băicoiu de acțiune armatelor noastre s'au retras. Rușii sunt acum la Borleasa.

Oficiile administrative își reîncep activitatea probabil încă mâine.

Tarul la conducerea supremă a armatelor. — Noul cartier-general: Bresk-Litowsk.

Ziare franceze scriu, că tarul a sosit în Brest-Litowsk. Agenția telegrafică din Petrograd cu datul de 5 Oct., ora 5 dim.: a publicat următorul comunicat oficial:

— La 4 Octomvrie tarul a plecat pe câmpul de operație. Tarul la conducerea supremă a armatelor sale, iar cartierul general este mutat la Bresk-Litowsk. Adjudantul său va fi ministrul de război Suchomlinow. Nicolae Nicolajevici a luat comanda armatelor din Nord.

Rușii în Maramurăs.

Sighet. — Rușii alungați din Sighetul Marmației s'au retras în trei direcțiuni. O parte a plecat prin șesul Vișului luând direcțiunea spre sudost, o altă parte înaintând prin șesul Tisei s'au retras înspre Băicoiu, iar restul a intrat în șesul Nagyág, unde de câteva zile alungăm deja câteva trupe mai puțin numeroase. Ieri aceste trupe au fost respinse cu mari pierderi până la Măldanea. Trupele cele mai numeroase rusești se află pe Băicoiu. Aci se concentrează și din partea noastră forțe numeroase pentru a le înfrânge complet.

Al noștri atacă cu multă vehemență trupele rusești din șesul Vișului. Rezultatul acestor atacuri noul și de impresurare a fost, că părți din trupele rusești în retragere s'au retras pe teritoriul comitatului Bistrița-Năsăud, unde, după cum se constată din rapoartele sosite până acum, acestea sunt așteptate de trupe de a noastre suficiente pentru a le oprî retragerea de pe teritoriul țării.

Fortele rusești intrate în Maramurăs, după constatările de până acum, se evaluează la un corp de armată, care a intrat în țară prin patru puncte, nu prin căile cunoscute, ci prin căi ascunse neumbate.

În Sighet a început viața și comunicația normală. Clădirile n'au suferit stricăciuni. Autoritățile anchetează jefuirile comise de unii din ceata vagabonzilor din această regiune, cari vor fi pedepsiți după merit.

FLOTA FRANCEZĂ ÎN FAȚA RAGUZEI.

Raguza. — Flota franceză de când s'a ivit în marea Adriatică, a fost văzută de locuitorii Raguzei în mai multe rânduri. Mai pe urmă flota franceză s'a arătat în fața Raguzei în ziua de 4 Octomvrie, ziua numelui Francisc Iosif. Orașele Raguză și Gravosa au fost inarborate din prilejul numelui M. Sale monarhului și locuitorii chiar se pregăteau pentru serviciul divin, când s'au ivit în zare 36 vase din flota franceză. 10 torpiloare au venit până la Bellavista și au intrat în portul Gravosa, aruncându-și 4 vase ancorele la depozitul de cox. Văzând însă că s'au păcălit și n'au găsit cărbuni, ci cox, fără a se coborî la mal vre-un singur om, vasele s'au depărtat repede.

Pe mal se adunase într'aceea o mare mulțime, care a fost martore la încercările zădărnice ale flotei franceze de a nimici cu gloanțe de tunuri două hidroplane ce sburau de asupra. Granatele nu și-au ajuns scopul, ci au căzut în mare, fără ca să atingă hidroplanele. După amiază flota franceză s'a depărtat și se pare plănuia să pustiască farurile. Dela farul de pe insula Daxa au luat telescoapele, aparatele de semnalat și petroleul ce l-a găsit. Păzitorii dela farul Peline, ce se găsește între Lapad și Calamutta au fost luați prizonieri, ascunzând ei la ivirea flotei franceze, tot ce s'ar fi găsit de ieșit. La farul St. Andrea flota franceză a întârziat mai mult de o oră. Ce a făcut acolo, nu s'a putut afla până acum.

INFORMAȚIUNI.

Ostașul polon. Un ulan polonez scrie sorei sale o epistolă după bătălia de pe Olsa. Această epistolă a fost publicată în ziarul „Kurier Pantnanski”.

„În ziua următoare — scrie ostașul — regimentul nostru continuă înaintarea. Pe la prânz sosirăm într'un luminis în mijlocul pădurii Descălecarăm pentru un moment. Deodată se traseră focuri din toate părțile. Intreaga pădure era plină de Francezi. Încălecarăm spre a ne retrage. Dar un regiment de cuirasieri francezi ne aținu calea. Eram nevoiți să pătrundem printre inamici.

Toți aplecarăm lăncile și atacam pe inimici în galop; toate acestea se petrecură într'un moment. Drumul era povârnis și astfel ne năpustiserăm asupra Francezilor cari n'au lănci. Cu lancea mea străpunsei pleptul celui dintâi ofițer francez. A trebuit să o părăsesc, pentru că li ieșise prin spate. Luai sabia și lupta continuă, calul meu primi un glonte și se prăbuși peste mine, îmi scriintii mâna stângă și numai cu multă osteneală putui să mă descurc de sub calul meu. Îmi pierdusem sabia și carabina îmi era descărcată. Dar lângă mine zăcea un ofițer francez, care ținea în mână un revolver încărcat. Îl luai și mă ascunsei în pădure.

Găsi calul unui cuirasier și-l încălecai imediat. Pretutindeni erau inimici și îndată ce mă observară, vânătoarea începu. Fu o vânătoare pe viață pe moarte; gloantele suierau împrejurul capului. Casca mea fu găurită de un glonte, altul îmi sfâșie jugulara metalică, al treilea îmi străpunse piciorul și-mi răni calul.

După ce trăsese toate cartușele, aruncai revolverul și-mi continua drumul cu o repeziune drăcească; toate se învăteau împrejurul meu. Calul meu primi un glonte și se prăbuși, fui aruncat la pământ și leșinat.

Când mă redesteptăi, văzui niște soldați pe cale de-a strânge pe răniți.

La strigătul meu mă transportară la ambulanță. Câteva zile mai târziu fui transportat prin Luxemburg și Loblenz la Fritlar.

Sfințire și numire de preoți. În 11 Sept. — ziua Tăierii capului sfântului Ioan Botez. — au fost sfințiți de preoți de către II. Sa episcopul Dr. Valer Frențiu clericii absolvi.: Iuliu Miclea, dispus de adm. parohial în Jittin distr. Oraviței; Ioan Butnar dispus de adm. paroh în Vaidei distr. pșesc al Hategului; iar Ștefan Câmpian de adm. paroh. în Belotlnț distr. pșesc al Timișorilor. On. Ioan Clzmas fost adm. paroh în Jittin a fost dispus de adm. paroh în Ticvanul-mic.

Emil Rusu dirigentul filialei din Halmagiu al institutului „Crișana” din Brad a încetat din viață la 15 Sept. în Sibiu, în etate de 35 ani.

Cu răposatul s'a stins un harnic și cinstit funcționar de bancă, care numai onoare a făcut tagmei, căreia l-a apărținut. Distins elev al școlii noastre superioare comerciale din Brașov, regretatul Emil Rusu fu trimis la 1899 din partea statului român, la recomandarea direcțiunii școlii noastre sup. comerciale, ca profesor la școala comercială inf. română din Sofia, capitala Bulgariei, unde a funcționat 5 ani de zile. Reîntors în patrie a stat timp de 10 ani în serviciul mai multor bănci ale noastre: Filiala „Bihoreana” (Tinca), „Auraria” (Abrud), „Economul” (Cluj) și „Astra” (Sasca-mont.) și și-a sfârșit cariera ca dirigent de bancă.

Din prilejul decedării prea timpurie a credinciosului său funcționar și bunului coleg, Direcțiunea, comitetul de supraveghiere și corpul funcționarilor „Crișanei”, au lansat un anunt funebreal, iar direcțiunea s'a îngrijit de reprezentarea sa la înmormântare, depunând pe sicriu și o cunună cu inscripția „Regretatulul său funcționar Emil Rusu.”

Odihnească în pace.

Inchiderea școlilor în Eperjes. Prefectul comitatului Sáros, Ștefan Szlnyei-Mersze, autorizat din partea guvernului, a ordonat ieri închiderea școlilor superioare și medii din Eperjes. În toate edificiile de învățământ au fost internați soldați. Episcopul evanghelic Heinrich Geduly a dispus în legătură cu închiderea școlilor, că tuturor acelor cari s'au înscris sau se vor înscrie până la 14 Octomvrie, cu toate aceste să li se socotească anul școlar. Afară de aceasta episcopul a ordonat ca profesorii să nu-și părăsească locurile, decât numai în caz de pericol extrem, iar dacă stările vor fi iarăș potrivite să-și reînceapă activitatea.

Atentatul din Sarajevo. Bud. Tud. anunță din Sarajevo: Desbaterea finală a procesului intentat asasinului Gavril Princip și tovarășii va avea loc în 12 Octomvrie. Acuza o va reprezenta procurorul de stat Svava, iar președintele la desbatere va fi judecătorul Curinaldi.

Acuzații, împotriva cărora s'a ridicat acuza de trădare înaltă sunt:

Gavril Princip, Nedeico Ciobrinovici, Vasile Clubrilovici, Trifko Grabez, Danilo Ilci, Cvjetko Popovici, Ivo Krajncevici, Lazar Gyuklici, Velyko Ciubrilovici, Mita Kerovici, Jovo Kerovici, Blagole Kerovici, Cvijan Stepanovici, Misko Jovanovici, Franko Zagorat, Marko Perin, Nicola Forkapici, Dragan Kalember, Mita Micici, Iacob Milovici, Obren Milosevici, Ivan Momcinovici, Franjo Sadilo și Angelo Sadilo.

Un detinut, de origine turc, a evadat. Consiliul de acuză cere pedepsirea la moarte a acuzatilor cari au implinit 20 de ani, iar pentru 3, acuzați de complicitate, temniță grea. Dintre acuzați 21 sunt sârbi, iar 3 croați; 4 au frecventat încă liceul, 3 sunt preparanzi, 2 sunt înscrisi la academia comercială, 1 e învățator, 1 e ziarist, 5 muncitori, iar ceilalți sunt țărani. 10 încă n'au implinit etatea de 20 de ani. Desbaterea va fi publică, va dura probabil trei săptămâni. Apărători vor fi designați din oficiu.

Monumentul lui Mihai Viteazul. Se anunță din Craiova: Comitetul pentru ridicarea monumentului lui Mihai Viteazu în Craiova face cunoscut, că din cauza evenimentelor extraordinare prin care trece țara s'a amânât din nou fișerea concursului pentru efectuarea lucrării monumentului, care trebuia să aibe loc în luna Mai trecut astfel că nu este exact că un anume sculptor a fost însărcinat cu executarea monumentului. S'au prezentat în total șase proiecte dela șase artiști, iar machetele sunt expuse în casele d-lui Nicolae Michail din Craiova, str. Gheorghe Chitzu Nr. 12. După trecerea actualiei crize se va ține imediat concursul, iar începerea lucrării nu va întârzia după aceasta.

Doamna Maria Coloni, mare proprietară din Craiova, a donat altă sumă de 10.000 lei pentru fondul monumentului.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat, sub al cărui înalt patronagiu este pus comitetul, a primit în audiență la 19 Septemvrie pe Nicolae Michail, președintele comitetului, care a expus I. P. S. Sale o dare de seamă asupra lucrărilor comitetului până în prezent. În urma propunerii I. P. S. S., dl președinte N. Michail a decis ca comitetul să organizeze, când împrejurările vor permite o mare serbare pentru comemorarea morții marelui erou Mihai Viteazu, în care scop s'a și luat înțelegere cu un comitet din Târgoviște, care are asemenea intenția de a sărbători acest trist eveniment.

În sfârșit comitetul roagă cu insistență toate persoanele care au primit liste de subscripții, să le înapoieze de urgență la adresa dlui Nicolae Michail, președintele comitetului la Craiova.

Cum pleacă soldatul român la luptă. Dintre scrisoare de pe câmpul de luptă pe care ni-o trimite sergentul A. M. din regim. 2 batalionul de marș II reținem următoarele:

...Am mers cinci zile tot în doine și cântece. Peste tot pe unde am trecut am fost primiți cu urale de să trăiască. Într-o gară unde am stat mai mult fiind populația maghiară, noi români, am aranjat o Sărbă și Bătută jucată cu mare foc de o grupă frumoasă de Șoimi. Ca muzicant a servit un fluerăș bun. După încheiere am fost vin aplaudați și ni s'au împărțit țigări etc. cu un cuvânt numai voie bună și chef au avut Românașii noștri. Avem de gând ca și în fața morții să mai jucăm o Ardeleană. Un steag trei-color de-al nostru l-am dăruit la frații bănașeni din Caransebeș cărora, deși toți români, nu le-a fost permis înainte de plecare a-și face un steag. Ni s'au strigat de trei ori să trăiască „Șoimii din Carpați”. Lacrimi de bucurie s'au ivit în ochii noștri la toți întâlnindu-ne frați cu frați. Așteptând cea zi de sânge crudă, Vă zic un dulce salut și la revedere. — Șoimul din Carpați, Al. M. („G.Tr.”).

Ostașii noștri, despre care chiar și „Pester Lloyd” spune că „au săvârșit minuni adevărate de vitejie” îi vedem zilnic aici în mijlocul nostru cum „răsar ca brazil în munte”, meniți să grîndă fulgerile războiului deslănțuit asupra iubitei noastre patrii. Duminecă un nou regiment de honvezi format din aporape 90% Români din contingentul cel mai tânăr de vârstă militară a fost pus sub jurământ pentru drapel, ca să fie pornit cât mai curând spre terenele de luptă. Își saltă inima de bucurie când vezi forța aceasta neseacă a poporului nostru, care face minuni întru apărarea patriei în aceste vremuri furtunoase, și care meritând recunoștința ce i se aduce astăzi din partea cuceririlor cărmuitoare ale țării, „per aspera ad astra” își va e-lupta și un titlu la dreptul libertății naționale în acest stat, pentru care neamul românesc jertfește din nou atâtea generații. — („T. R.”)

Răspunsul dat de Wilson împăratului Germaniei. Pe urma marilor ziare americane ziarul „Neue Freie Presse” reproduce răspunsul lui Wilson, a președintelui Statelor-Unite din America de nord, pe care l'a dat împăratul Wilhelm în urma protestului telegrafic al acestuia, în care acuză trupele franceze, engleze și belgiene că se folosesc de gloanțe dum-dum. Iată miezul acestei scrisori:

„Sunt pe deplin convins, că dta nu poți aștepta în acest moment mai mult dela mine. Mă rog lui Dumnezeu, ca războiul să se termine cât mai curând. Atunci va sosi și clipa facerei bilanțului reciproc, și după ce națiunile din Europa vor cădea la înțelegere, se va putea stabili totodată și vinovăția uneia sau alteia părți, urmările se vor vedea și cel vinovat va avea datoria să răspundă. Nu ar fi cu cale, ba ar fi ceva pripit, ca un guvern al unui stat, care nu este interesat în acest război, să aducă deja de acum o sentință definitivă incompatibilă de altfel cu noțiunea neutralității. Eu vorbesc deschis, căci știu, că dta aștepți și ceri dela mine ca să vorbesc ca prieten către un prieten, și sunt sigur că dacă voi amâna aducerea sentinței, când toate împrejurările se vor clarifica, dta vei privi această procedură a mea ca o dovadă a sincerei mele neutralități.”

Societatea de lectură a studenților teologi gr. or. români din Arad s'a constituit pe anul 1914-15 în modul următor: Vicepreședinte: Ioan Catuna t. c. III; secretar: Caius T. O. V. Turicu t. c. II; notar I: Ioan Marșieu t. c. III; notar II: Lucian Tomi t. c. I; bibliotecar: Teodor B. Păteș t. c. II; vice-bibliotecar: Cornel Vuia t. c. I; cassier: Nicolae P. Drăgan t. c. II; econom: Nerva A. Iercan t. c. II; controlor: Gheorghe Francescu t. c. III; revizor I: Sever Sebeșan t. c. II și revizor II: Miron Bucșa t. c. I; comisia literară: Alexiu Olariu, Augustin Vancea c. III; Ștefan Petrovici, Petru Costan c. II; Atanasie Popa, Nicolae Ardelean c. I; comisia muzicală: Cornel Givulescu t. c. III. Ioan Turcu t. c. II. Ioan Lăpădat t. c. I.

Maeterlink zellemezăază spiritul german. Scriitorul Maeterlink publică în ziarul londonez „Daily Mail” un articol aruncând noi inzulte împotriva Germaniei. Intre altele scrie:

„Știu bine că după definitiva noastră învingere, când dușmanul va fi nimic — și el va fi — se va încerca să se apeleze la mila noastră. Ni se va imputa că poporul german este, durere, jertfa monarhului său și a castei vulturului, și

cu această castă nu consimt acei Germani pe cari noi așa de simpatic și de bine îi cunoaștem. Noi însă nu ne lăsăm ademeniți să credem că poporul german ar fi putut fi înșelat, că oameni cari au fost de bună credință, să fie trași pe sfoară. O națiune nu poate fi înșelată când însăși nu voiește, și nu inteligența lipsește poporului german! Așadar: întreg poporul german este de vină.

A sosit ora când trebuie să fie zellemezăază spiritul german. Dacă nu va fi, cu cea mai apropiată ocazie se vor repeta infamiile sale. Nu trebuie să avem milă! Așa pretinde datoria răspunderii proprii. Lumea trebuie să pună capăt militarismului prusiac cu acest burete de venin care o neliniștește și inveninează de jumătate de secol. Este în joc sănătatea planetei noastre. Statele-Unite vor trebui să găsiască dispoziții pentru reinsănătoșirea globului”. — (Neue Fr. Presse”).

† Profesorul Sam. V. Isopescul. În 5 Septembrie 1914 a răposat la Suceava în vârstă de 72 ani profesorul gimn. emerit Samuil V. Isopescul. Inmormântarea a avut loc la 7 Septembrie, participând toată lumea intelectuală din Suceava împreună cu liceul de copile, al cărui conducător fusese defunctul prin 6 ani de zile.

Samuil V. Isopescul a fost una dintre figurile cele mai marcante în corpul profesional al liceului gr. or. din Suceava. Inzestrat fiind cu o erudiție profundă și cu o rară aptitudine pedagogică, munca sa de 32 de ani la acest institut însemna de creștere a fost însoțită de cea mai frumoasă ispravă. Literatura didactică datorește acestui bărbat cele dintâi manuale de istorie și geografie pentru diviziunile românești dela liceele din Bucovina.

CONCURS.

Institutul de credit și economii societate pe acții „Zlagneana” din Zlatna (Zalatna) publică concurs pentru ocuparea postului provizor de contabil cu termen de 15 Octombrie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

1. Salar lunar 200.— cor.
 2. Cvarțir corespunzător în natură.
- Dela reflectanți se pretinde: ecalificație și practică deplină și să dovedească capacitatea de a conduce independent afacerile de bancă.

Postul se poate ocupa îndată.

Za 2297-5. Direcțiunea.

Nr. 6039—1914.

consist.

PUBLICARE DE LICITAȚIUNE.

Pentru exarendarea podului cu drept de vamă dintre oșdul Blaj și comuna Veza și a celui din capătul din jos a satului Blaj, adecă a podurilor de vamă peste Târnavă mare și Târnavă mică aparținătoare Dominiului Metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se va ținea licitație publică în Blaj la 30 Noemvrie 1914, la 11 ore a. m. în cancelaria advocației arhidiecezană.

Podurile mai sus amintite, se vor exarenda pe trei ani succesivi dela 1 Ianuarie 1915 începând.

Prețul de strigare este 4200 coroane.

Condițiunile de exarendare se pot vedea în cancelaria advocatului arhidiecezan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 420 coroane în banii gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la acel termen se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă accluderea vadului de mai sus și pe lângă declarația, că cunosc condițiile de licitare.

Blaj, la 3 Octombrie 1914.

Dr. Iuliu Maniu,

advocat diecezan.

Ma 2300

ANUNT.

Caut fasole albă, deasă și linte în cantități mai mari. — Oferte cu mostre să se trimită pe adresa SAVA JIAN, comerciant Alibunar.

li 2302-2

Nr. 6039—1914.

consist.

PUBLICARE DE LICITAȚIUNE.

Pentru exarendarea vămii târgului din orașul Blaj și din comuna Mănărade, se va ținea licitație publică în Blaj la 30 Noemvrie st. n. 1914 la 11 ore a. m., în cancelaria advocației arhidiecezană.

Dreptul, aparținător Catedralei, de a culege vama târgului din Blaj și Mănărade, se va exarenda pe ani succesivi din 1 Ianuarie 1915 începând.

Prețul de strigare este 6000 coroane.

Condițiunile de exarendare se pot vedea în cancelaria advocatului arhidiecezan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 600 coroane în banii gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la acel termen se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă accluderea vadului de mai sus și pe lângă declarația, că cunosc condițiile de licitare.

Blaj, la 3 Octombrie 1914.

Dr. Iuliu Maniu,

advocat diecezan.

Ma 2301.

Caut

„ASPIRANT”

cu maturitate gimnazială. Condițiile verbal.

D. BANCUI, farmacist

Săliște (Szelistye).

Ba 2303-4

SANATORUL Dr. GRÜNWALD
BUDAPEST, VII., YAROSLIGETI FASOR 13-15.

Se primesc bărbați și femei cari sufer de boale femecești, — de chirurgie și boale interne, și lehuze. Bolnavi își aleg singuri medicul curant. Cură radium-Mesophorium. Laborator chimic și Röntgen.

(E 2217)

Ultima oră.

CERCURILE POLITICE AUSTRO-UNGARE DESPRE PRINȚUL FERDINAND, NOUL REGE AL ROMÂNIEI.

Budapesta. — Bir. de presă al min. de int. — *Cercurile noastre politice, cari sunt perfect orientate asupra stărilor din România, au convingerea, că urmașul regelui Carol, prințul Ferdinand, va continua politica unchiului său.*

Prințul Ferdinand a ieșit din școala politică inaugurată cu atâtea prevedere de diplomat serios, a unchiului său, care găsește calea fericii României în relațiunile strănse și intime cu tripla-alianță.

România și sub noul rege incontestabil își va menține politica ei de prietenie cu tripla-alianță.

ANTWERPEN-UL A CĂZUT.

Budapesta. — Se comuncă dela cartierul general german:

— Azi dimineață mai multe forturi din linia internă de forturi dela Antwerpen au căzut. Începând de azi după amiază orașul a ajuns în posesiunea noastră. Comandantul fortăreței și comandantul armatei de apărare au părăsit teritoriul fortăreței. Numai puține forturi se mai găsesc încă în mâinile inamicului. Dar faptul acesta n'are nici o influință asupra posesiunii Antwerpenului. (Bir. de presă al min. de int.)

PORTUGALIA A DECLARAT RĂZBOIU GERMANIEI.

Roma. — Cenzurată. — Se svonește că în timpul cel mai scurt Portugalia va declara război Germaniei. După părerea ziarului german „Lokalanzelger” forțele armate portugheze nu numără și în general ele nu vor influința operațiunile germane.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Ministeru
ținerea conc
cial Nr. 58 c
burselor de
ma să se țin
pentru zlua c

Inscrierile
culturii până

Condițiu
blicate în M
deosebire că

Pentru b
cole, pe lâng
ma școalei c
Matematici,
venții cu dip
cultură dela
din străinătă
cultură dela
realul sau a

Absolven
strău și sco
cari se vor r
de Geniu Ru
un punct ma
alte titluri.

Ministerul agriculturii și domeniilor.

(Direcția Agriculturii.)

74261/3 Sept. 1914.

PUBLIICAȚIUNE.

Ministerul publică spre știința generală că, ținerea concursului publicat în Monitorul Oficial Nr. 58 din 14 Iunie 1914, pentru obținerea burselor de agricultură în străinătate ce urma să se țină la 4 Septemvrie a. c., s'a amânat pentru ziua de 15 Octomvrie a. c.

Inscrierile se vor primi la ministerul agriculturii până în ziua de 10 Octomvrie.

Condițiile rămân aceleași ce se văd publicate în Monitorul citat mai sus cu singura deosebire că:

Pentru bursă Geniu Rural și Mașini Agricole, pe lângă candidații cari vor poseda diploma școlii de Poduri și Șosele sau licența în Matematici, se mai admit la concurs și absolvenții cu diplomă ai școlii superioare de Agricultură dela Herestrău sau unei școlii, similare din străinătate, precum și ai școlii de Silvicultură dela Brănești cari vor avea și bacalaureatul sau absolvența liceului.

Absolvenții școlii de Agricultură dela Herestrău și școlii de Silvicultură dela Brănești, cari se vor prezenta la concursul pentru burse de Geniu Rural, — vor avea la media generală, un punct mai mult drept cota diplomei, față de alte titluri.

Sanator-Therapia.

Se primesc

tuberculoși

pentru cură de altoire.

Budapest, VII., Városligeti fasor 11.
Telefon József 14-51. :: (E 2221)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

in imediata apropiere de parcul împă-
rătesc Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și deslușiri gratis.

Ceasornice, Bijuterii, Gramofoane, Plăci.

Chiar și pentru
plătiri în rate.

Ceasornice „Strava”, dela 5 cor. In sus, incolo-litera 86
filari. Lunar noue recepții de plăci. Mare magazin de
articoli pentru sport și lampă electrice pentru buzunar!
Pentru clasornicele și gramofonele noi se dă garanție
de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani.
Atelier de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gramo-
foane. Schimb de aur și argint adobit. Tóth
József, Cronometru și orologier artistic, Szeged
(Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de
recunoștință. Prețuri și ilustrații gratis. Permanent nou-
tăți de plăci românești.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

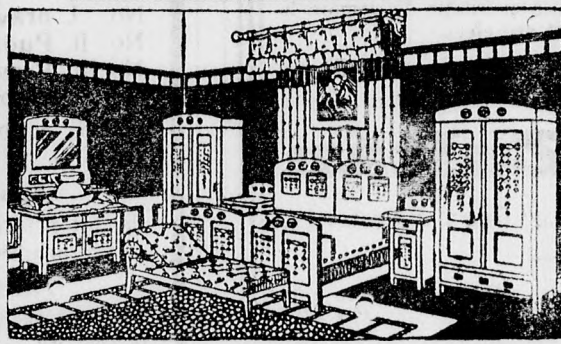
Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor noi, precum la turnarea de nou
a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe ga-
ranție de mai multă ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite
spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt
bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu
deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de dănsul inven-
tate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea su-
perioară — ca violina — cu zăuri ca figura S și au un ton mai intensiv,
mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât
cele de sistem vechi, astfel că un clopot patentat de 387 kg. este egal
în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechi. —
Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de aliniatătoare,
— spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și
spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VÂRȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile

din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne
și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, co-
voare, perdele, țesături foarte fine și
mașini de cusut. — (Sa 113)

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914.

Este situat în cel mai cercetat și mai

frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă.

60 camere elegante moderne. Incalzire

centrală, electricitate, apă caldă și rece,

lift, garaj p. automobile, automobil la fie-

care tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camera dela 3 cor. In sus.

Ha 2187

SANATORUL ȘI HIDRO- TERAPIA ISTVÁN-UTI

TELEFON: 81-01.

Din nou zidit, cel mai modern aranjat
institut particular de cură pentru suferin-
zii de boale chirurgice, interne și de
nervi. Cură hidroterepică și pentru bol-
navi externi. Cură magnetică Arsonvali-
sare. Tofte de tratament electroterape-
tice. Băi de acid carbonic. Băi solare.
Gimnastică suedeză. Röntgen.

Prim-medic-director:

Dr. VIKTOR DAPSY de DAPSY, operator.

Prospect.

Budapest, VII., István-út sarok

Hungária-út 9.

(E 2225)

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de

ciocoladă și zaharicale pen-

tru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kagler, Hel-

ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrassy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ca 2270)

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fiere) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinele de toate materiile nefolositoare care sunt lipite de ele și prin aceasta împiedecă încurierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgâreluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgăieli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2·50 fil., 12 sticle 5 coroane.

Efectul purgativei de fiere „LAXA”, va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi de morburii de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1·20 fileri.

Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce e de recomandat să fie cu atențiune!
(Sa 572)

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte feluri de clădiri.

Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB, cu prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Ru 1929—60).

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei țărimi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »HÖFER«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-**HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968—50)

INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN „TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1—5.

„ „ „ „ (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru servicial militar, asigurări pe spese de înmormântare

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913 K. 5.635.328·12

Capitale asigurate pe viață achitate 5.755.858·27

Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913 (foc 144.436,366—

Fonduri de întemeiere și de rezervă (viață 12.067,702—

2.696,458—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, stradă Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239—52)

Tiparul litografic „Concordia” societate pe acțiuni în Arad. — Editor-responsabil: prof. VASILE STOICA.

Anul

ABONAMENT

Pe un an

Pe jumătate an

Pe 3 luni

Pe o lună

Pentru România

străinătate

Pe un an

Tele

pentru orașul

Nr. 7

Cu capul
moaștele pri
rerea încă n
dela noi a ce
cem salutul

Domnul
consacrat al
a tuturor R
geografică o
vr'odată să
darități. Ne
se simte un